

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. c)

Istorie

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educador-puericultor; - profil teologic, toate specializările

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. "Până la sfârșitul secolului al-XIII-lea, în sud s-a format o nouă entitate politică, Valahia(Țara Românească). Sub conducerea unui mare voievod puternic, Basarab (cca 1310-1352), Valahia și-a proclamat independența față de Ungaria învingând armata regelui Carol Robert de Anjou în bătălia de la Posada din 1330. Însă conflictele între succesorii acestora au continuat, îndeosebi pentru controlul teritoriului ce lega Ungaria de gurile Dunării și de Marea Neagră. Pentru a-și consolida poziția, Nicolae Alexandru(1352-1364), urmașul lui Basarab, și-a asumat puteri fără precedent, proclamându-se domn autocrat și înființând Mitropolia Ungrovlahiei, sub tutela Patriarhiei de la Constantinopol. Ca urmare, aceste acte din 1359 au înzestrat Valahia cu instituții esențiale ale unui stat independent în lumea medievală-o putere laică, autoritară și o biserică unică, dominantă. Oponându-se ambițiilor regelui Ludovic I al Ungariei(1342-1382) de a se impune pe el însuși și romano-catolicismul în Valahia, Nicolae Alexandru a deschis calea țării sale spre independența politică și devotament spiritual pentru creștinismul răsăritean, care i-au marcat evoluția până în secolul XIX."

(Keith Hitchins, *Scurtă istorie a României*)

B."La nord-est, principatul Moldovei s-a format la fel ca Valahia(Țara Românească). Și aici, domnitorii de vază au ținut piept eforturilor regelui Ungariei de a-și impune stăpânirea asupra micului principat. Revolta inițială, din 1359, le-a adus autonomia sub conducerea lui Dragoș, lider militar român din Maramureș, [...] iar a doua răscoală, din 1364, în frunte cu Bogdan (cca 1359-1365), tot din Maramureș, le-a adus independența. Asemenea domnilor valahi, urmașii lui Bogdan au încercat să consolideze independența față de Ungaria cu ajutor din exterior, dar spre deosebire de ei, s-au îndreptat mai întâi spre puterile catolice și nu spre Bizanț sau spre Biserica de Răsărit. Lațcu(1369-1377) a cerut direct sprijinul Romei, iar papa Urban V i-a oferit acestuia titlul de «Duce» al Moldovei și permisiunea de a crea în capitala sa un episcopat care să fie supus Romei. Petru I(1377-1392) și-a orientat politica externă spre Polonia, tendință care avea să dăinuie un secol, dar în chestiunile ecleziastice s-a îndreptat spre Constantinopol, în primul rând pentru a contrabalansa ambițiile politice maghiare, și a întemeiat o mitropolie în noua sa capitală, la Suceava, în jurul anului 1386."

(Keith Hitchins, *Scurtă istorie a României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți bătălia din 1330, precizată în sursa A. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa B, o informație referitoare la domnul Moldovei Petru I. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că întemeierea Moldovei s-a realizat cu sprijinul liderilor din spațiul intracarpatic. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice referitoare la instituțiile centrale din spațiul românesc, desfășurate în secolele al-XVI-lea-al-XVIII-lea. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două autonomii locale atestate în spațiul românesc, în secolul al-XIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

”În 1946-1947, comuniștii români au beneficiat de pe urma falsului pluralism al regimului Petru Groza. Ca rezultat al presiunilor occidentale, partidele istorice au fost reprezentate în guvern, pentru o scurtă perioadă de timp, la un nivel relativ minor. Atât liderul țărănist Iuliu Maniu, cât și liderul liberal Dinu Brătianu au înțeles că prietenii lor occidentali îi abandonau treptat.[...] Deși, în esență, comuniștii controlau guvernul, strategia lor era orientată spre controlul total al societății, iar simpla existență a partidelor politice tradiționale, așa-numite istorice, era un obstacol pe drumul lor spre puterea absolută. Partidele istorice reprezentau o formă de opoziție oficială față de comuniști și prin urmare ele trebuiau distruse. [...]

Primul pas către instaurarea dictaturii proletariatului a fost făcut în iulie 1947, odată cu dizolvarea Partidului Național Țărănesc. Ultima lovitură dată opoziției a venit pe 30 decembrie 1947 când regele Mihai I a fost nevoit să abdice. [...] În sfera economică, era vorba despre transformarea unei economii bazate pe piață, aflată în proprietate privată, într-o economie planificată de la centru, aflată în proprietatea statului. [...] Mișcarea decisivă a constituit-o Legea din 11 iunie 1948, care prevedea naționalizarea întreprinderilor industriale, a băncilor, a societăților de asigurare, a minelor și a societăților de transport și care, în viziunea Partidului Muncitoresc Român urma să rezolve contradicția rezultată din faptul că, deși își asumase puterea politică, clasa muncitoare nu putea să controleze economia.

Tendința conducătorilor comuniști români părea să fie aceea de a face din România spațiul afirmării culturii proletare. [...] Din punct de vedere al partidului, poporul nu are nevoie de produsele artistice burgheze. Proza, teatrul, critica, istoria, științele au dreptul să ființeze numai cu condiția adoptării ideologiei comuniste, iar artei, în general, nu i se permitea să existe în afara «cauzei generale ale proletariatului».”

(CPADCR, *Raport final*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți regele României la care se referă sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele din sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați un partid politic și un lider al acestuia, precizat în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la cultură. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la economia postbelică, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia regimul politic instaurat în România după ”prăbușirea ordinii comuniste în decembrie 1989”, are caracter democratic.(Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre constituirea și evoluția statului român modern, având în vedere:

- precizarea unui proiect politic referitor la statul român modern elaborat în perioada 1848-1857 și menționarea a două solicitări înscrise în acesta;
- prezentarea unui eveniment istoric desfășurat de români în perioada 1859-1865;
- menționarea a două aspecte referitoare la legea fundamentală din anul 1866;
- formularea unui punct de vedere referitor la participarea României la relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al-XIX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.